

SPOREN NAAR ANTWERPEN-ZUID

**STUDIE OVER HET VROEGERE STATION
ANTWERPEN-ZUID, DE VERDWENEN
EN DE NIET-GEREALISEERDE
SPOORLIJNEN TEN ZUIDEN VAN
ANTWERPEN**

Paul Jacops & Jef Van Olmen

DE FORTENLIJN HOBOKEN – WILRIJK – MORTSEL

*Research: PJ & JVO
Redactie: JVO*

G. – DE VERHOOGDE SPOORLIJN EN DE BRUGGEN OP HET GRONDGEBIED VAN MORTSEL

- De verhoogde fortentlijn tussen het spoorwegknooppunt van Wilrijk en het oostelijke uiteinde van de fortentlijn
- De bruggen (locaties)
- Brug over de Prins-Boudewijnlaan
- Brug over de Jozef Hermanslei
- Brug over de Antwerpsestraat (N1 Antwerpen – Brussel)
- Brug over de Eggestraat
- Brug over de ‘oude’ Krijgsbaan en de Amedeus Stockmanslei (na de verlegging van de Krijgsbaan) en brug over de spoorlijn 25 Antwerpen – Brussel
- Brug over de spoorlijn Antwerpen – Lier
- Afbraak van de bruggen

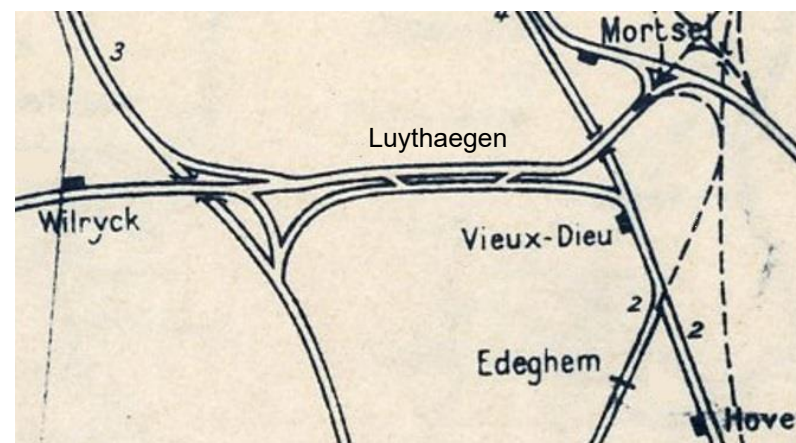
De verhoogde fortenlijn tussen het spoorwegknooppunt van Wilrijk en het oostelijk uiteinde van de fortenlijn

Tussen de spoordriehoek van Wilrijk en het oostelijke uiteinde van de fortenlijn op het grondgebied van Mortsel waren er oorspronkelijk enkel overwegen, meer bepaald aan de Jozef Hermanslei (naamgeving van 1937, verlenging van de Fort V-straat), de Antwerpsestraat en de Eggestraat.

Toen de spoordriehoek aan het oostelijke uiteinde van de lijn in 1912 verplaatst werd (zie verder), was het nodig om het gedeelte van de lijn vanaf de overweg met de Antwerpsestraat in Luithagen op te hogen zodat de lijn met een brug over de hoofdlijn (lijn 25) kon worden geleid. De overweg met de Eggestraat (toen 'Eggeweg', --zie de foto uit 1895 in hoofdstuk J, blz. J-3) werd afgeschaft en de Krijgsbaan, die zich toen tussen de overweg met de Antwerpsestraat en lijn 25 ten westen (links) van de fortenlijn bevond, werd met een brug onder de nieuwe hoge spoorlijn geleid (zie blz. G-17 in dit hoofdstuk).

Door de toename van het wegverkeer na WO I werd vooral de overweg met de belangrijke Antwerpsestraat een bron van ergernis. In 1921 werd beslist om de fortenlijn verder op te hogen in westelijke richting, tot aan de vertakking Blok 5 (later 'vertakking West-Luithagen') van de spoorwegdriehoek in Wilrijk.

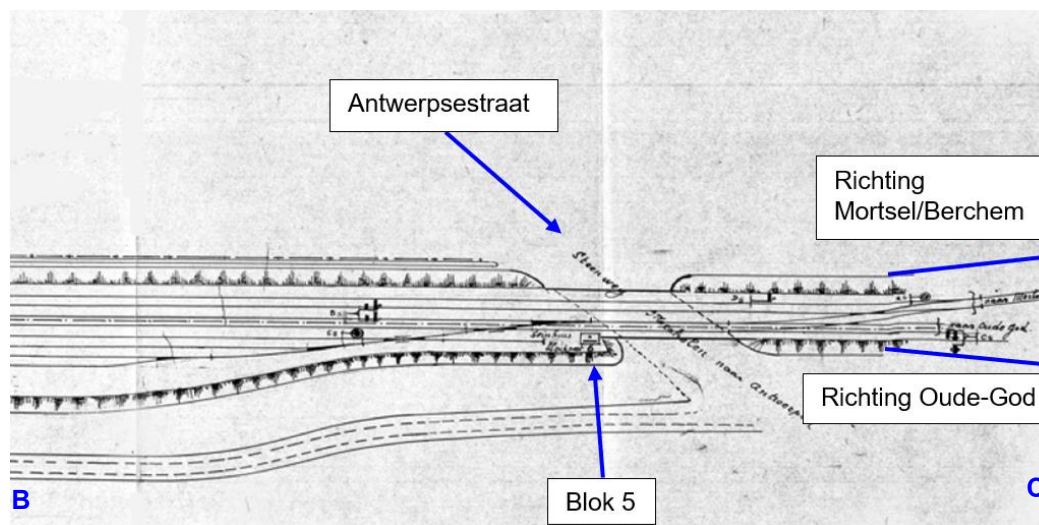
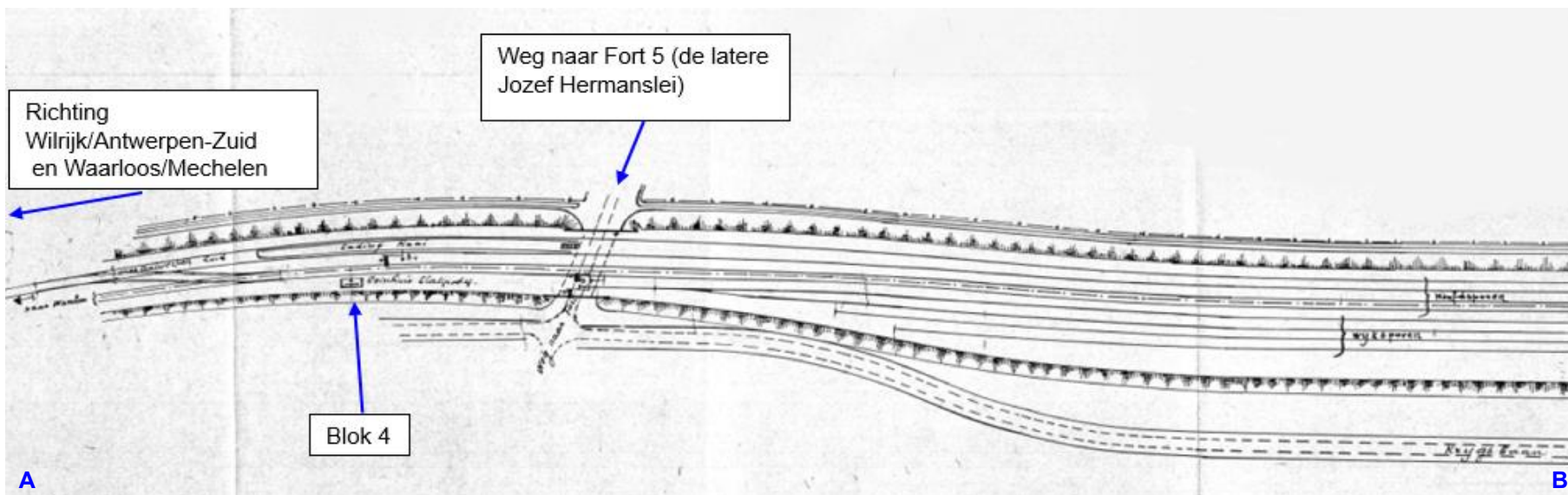
Op de spoorberm tussen de spoordriehoek van Wilrijk en de verbindingsboog naar Oude-God lagen er oorspronkelijk vier sporen, die door wissels met elkaar verbonden waren. In Luithagen waren er enkele uitwijksporen, maar bestond er nog geen goederenkoer. Een goederenkoer kwam er pas in 1933) en een stopplaats voor reizigerstreinen in 1934 (zie hoofdstuk H). Het treinverkeer in Luithagen werd geregeld door de blokposten 4 en 5.

De fortenlijn tussen Wilrijk en Mortsel in de tweede helft van de jaren twintig. De goederenkoer en de stopplaats van Luithagen bestonden nog niet, maar er lagen wel vier sporen en wisselverbindingen die treinverkeer in alle richtingen mogelijk maakte. De stippellijnen duiden geplande spoorlijnen aan, die slechts ten dele gerealiseerd werden.

In 1930 verdween de verbindingsboog tussen Luithagen en Oude-God. De sporen werden opgebroken en het aantal sporen op het baanvak tussen de spoordriehoek van Wilrijk en Luithagen (en dus ook op de brug van Luithagen) werd gereduceerd van vier naar twee. Bovendien verdwenen de twee blokposten.

In 1934 kwam het verbindingsspoor tussen Luithagen en de Antwerpse Mouterijen in dienst. Dat was aangelegd op de bedding van de vroegere verbindingsboog naar Oude-God (zie hoofdstuk H, blz. H-18). Op de brug van Luithagen lagen er tot eind jaren vijftig drie sporen ...

Stationsemplacement van Luithagen, jaren twintig: twee blokposten, vier hoofdsporen die met elkaar verbonden waren en verschillende uitwijksporen, maar nog geen goederenkoer en nog geen stopplaats voor reizigerstreinen.

Links de brug over de weg naar Fort 5, de latere Jozef Hermanslei, en rechts de brug over de Antwerpsestraat.

Document: NMBS Train World Heritage.

De bruggen (locaties)

De verhoogde fortенlijn werd begin september 1923 in dienst genomen. Op het grondgebied van de gemeente Mortsel bevonden zich de volgende bruggen:

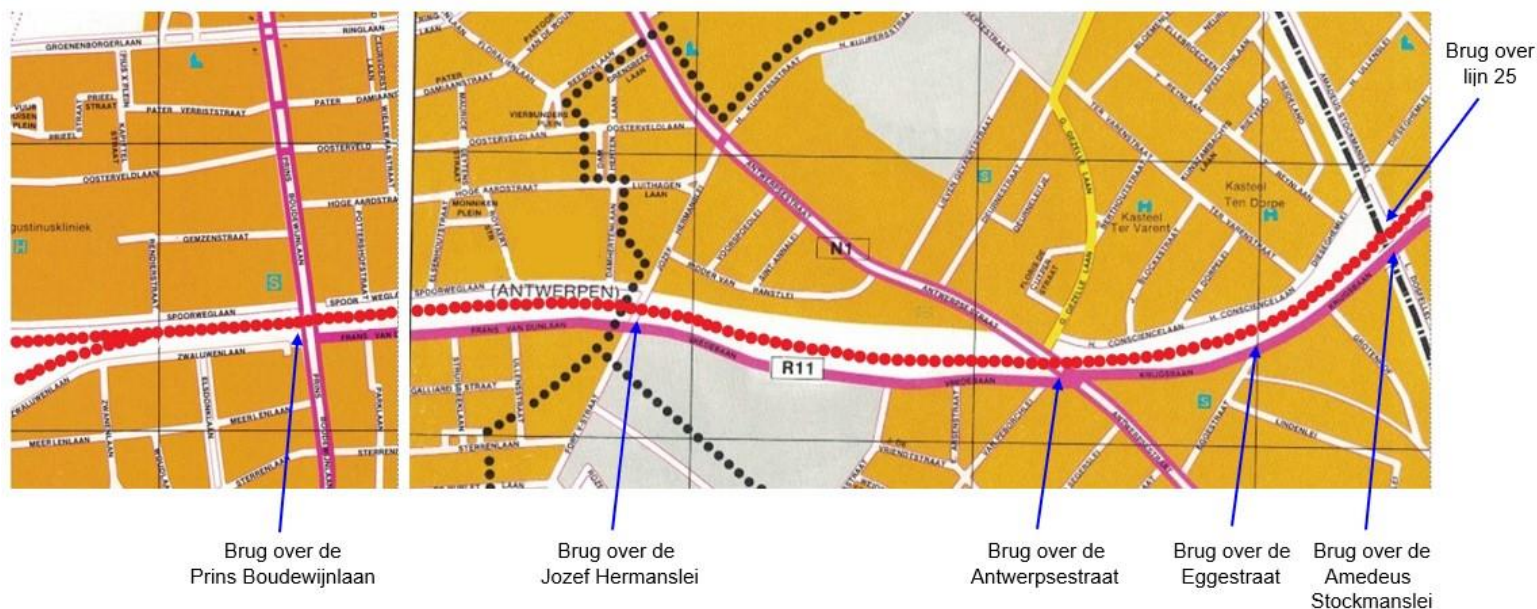
- brug over de Jozef Hermanslei (naamgeving van 1937), verlenging van de Fort V-straat, aan het kruispunt van de Vredebaan (tot oktober 1930 'Krijgsbaan');
- brug over de Antwerpsestraat in Luithagen; vooral deze brug, aan het kruispunt met de Krijgsbaan/Vredebaan, was van groot belang voor het wegverkeer; de brug stond in Mortsel bekend als de Luithagenbrug, de ijzeren brug en vandaag als de afgebroken brug; na de indienstneming van de spoorbrug werd tramlijn 7, die haar eindpunt had vóór de overweg (omdat de tramspooren de gelijkgrondse sporen

van de fortенlijn niet mochten kruisen) verlengd tot aan het Gemeentehuis van Mortsel (Oude-God); op 23 september 1923 bereikten de trams voor het eerst hun nieuwe eindpunt;

- brug over de Eggestraat;
- brug over de Krijgsbaan; na de verlegging van de Krijgsbaan (begin jaren dertig, zie verder) werd dit de brug over de Amedeus Stockmanslei;
- én de brug over de geëlektrificeerde lijn 25.

Tien jaar later, in 1933, kwam er nog een brug in dienst, nl. over de nieuwe Prins Boudewijnlaan die Berchem verbond met Wilrijk, Edegem en Kontich. De brug bevond zich op het grondgebied van de gemeente Wilrijk.

Kaartje uit 1969 met de bruggen van de fortенlijn tussen de spoordriehoek in Wilrijk (vertakking West-Luithagen) en het oostelijke uiteinde van de fortенlijn tot aan lijn 25.

Brug over de Prins Boudewijnlaan

Verzameling Mortsele Heemkundige Kring

Hierboven: de brug van de fortенlijn over de Prins Boudewijnlaan in 1933, kort na de indienstneming; foto genomen richting Antwerpen.

Foto: verzameling Mortsele Heemkundige Kring.

Rechtsboven en -onder: foto's van dezelfde brug, eveneens genomen richting Antwerpen. Op beide foto's is een bus te zien van de firma De Polder. De bus doet dienst op lijn 32. Oorspronkelijk Antwerpen-Centraal – Elsdonk, daarna verlengd tot Edegem Drie Eikenstraat en nog later tot Edegem Sint-Gorikspein. Tot eind 1954 bevond de eindhalte zich op de plaats van waaruit de bovenste foto genomen is. Bemerkt de gaslantaarn naast de boom. De bovenste foto is genomen begin jaren vijftig en de onderste kort voor de afbraak van de brug in 1974.

Foto's: verzameling Kring voor Heemkunde Wilrica en Verzameling Eric Keutgens.

Verzameling Kring voor Heemkunde Wilrica

Verzameling Eric Keutgens

Luchtfoto van de wijk Elsdonk op de grens van Wilrijk en Edegem, met de brug van fortенlijn over de Prins Boudewijnlaan. Links = richting Wilrijk en rechts = richting Luithagen. De spoorlijn heeft hier 4 sporen: de 2 sporen achteraan zijn de hoofdsporen en de 2 sporen vooraan zijn zijsporen die naar de goederenkoer leiden; deze sporen zijn links met enkele wissels verbonden met de hoofdsporen. Links is ook een doodlopend spoor (een uittrekspoor) te zien. Foto: verzameling Kring voor Heemkunde Wilrica.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacobs & Jef Van Olmen.

Brug over de Jozef Hermanslei

Verzameling Mortsele Heemkundige Kring

*De brug van de fortelijne over de Jozef Hermanslei.
De foto staat met de rug naar de Fort V-straat.
Foto: verzameling Mortsele Heemkundige Kring.*

Brug over de Antwerpsestraat (N1 Antwerpen – Brussel)

Voor de weggebruikers en de inwoners van Mortsel was de overweg van de fortentlijn met de Antwerpsestraat een enorme bron van frustraties. Volgens velen duurden de ophoging van de spoorlijn en de bouw van de spoorbrug aan het begin van de jaren twintig véél te lang en waren de verkeersopstoppingen aan de overweg met de Antwerpsestraat te Luithagen niet meer te harden.

Op 20 februari 1923 zond het gemeentebestuur van Mortsel een brief naar de Minister van Spoorwegen omdat de indienstneming van de verhoogde spoorlijn en de nieuwe spoorbrug in Luithagen op zich lieten wachten. Hieronder een uittreksel uit die brief:

Mortsel, 20 februari 1923.

Aan den Heere Minister van Spoorwegen te Brussel

Nogmaals hebben wij de eer te komen aandringen op de spoedige voltooiing der spoorwegwerken voor de verhoging der spoorbaan aan den overweg met de staatsbaan tusschen Oude-God en Luythaegen in deze gemeente. Die toestand aan bedoelde overweg, Mijnheer de Minister, is waarlijk onuitstaanbaar geworden en men mag het wonderlijk noemen zoo niet dagelijks aldaar ongelukken aan te stippen zijn. Inderdaad, op de staatsbaan Brussel – Breda is een uiterst druk verkeer van allerlei voertuigen, auto's, motocycletten, velo's, enz. Telkens wanneer de barreel eenige minuten moet gesloten blijven voor het voorbijrijden van treinen, is er aldaar langs beide zijden der spoorbaan eene ophoping dier rijtuigen, benevens talrijke voetgangers.

Bij de wederopening van den barreel ontstaat er alsdan een zeer gevaarlijk gedrang van rijtuigen en voetgangers om over de spoorbaan te geraken, zoodat op ieder oogenblik ernstige ongevallen kunnen plaatsgrijpen. (...) Zoodra de treinen op het verhoogde gedeelte kunnen rijden, zal al het gevaarlijke van den toestand weggenomen zijn. Meermaals reeds werd er gezegd dat dit weldra zal gebeuren, doch tot heden werden wij in die verwachting teleurgesteld.

Dienavolgens, Mijnheer de Minister, hebben wij de eer Ued. Dringend te verzoeken, onze gegronde vraag wel in aanmerking te willen nemen. Wij betrouwen er op dat door Uwe bemiddeling weldra eene gunstige oplossing zal verkregen worden die de algemeene goedkeuring zal verwerven (...)

Begin september verscheen het volgende verlossende stukje in Gazet Van Antwerpen:

De viaduct te Luythaegen (artikel in Gazet van Antwerpen, 7 september 1923).

Eindelijk ! Het treinverkeer gaat thans over de viaduct. Onze bevolking heeft een zucht van verlichting geslaakt. 't Heeft waarachtig nog al wat tijd geveerd vooraleer die onzalige bareel te Luythaegen kon verdwijnen.

Met genoeg hebben wij bestatigd dat de tram-maatschappij zonder dralen aanvang heeft genomen met het doorleggen van de lijn 7, tot aan het gemeentehuis. Einde goed, alles goed !

De brug over de Antwerpsestraat, vroeger bekend als de Luithagenbrug, de ijzeren brug en vandaag als de afgebroken brug. De foto is genomen vóór de ingebruikname van de verhoogde fortenlijn en de nieuwe brug in september 1923. Bemerkt de nog in dienst zijnde overweg met rolbareel.

Op de achtergrond een tram van lijn 7. Links van de brug bevindt zich Blok 5.

Prentbriefkaart: verzameling Mortselse Heemkundige Kring.

*Nog twee foto's, genomen vóór de indienstneming van de brug over de Antwerpsestraat en het verdwijnen van de gelijkgrondse sporen. Beide foto's en de foto op de voorgaande bladzijde zijn genomen in de richting van Antwerpen. De stopplaats Luithagen en de goederenkoer bestonden toen nog niet. Op de foto's is links van de brug blokpost nr. 5 te zien. Die werd samen met blokpost nr. 4 aan de andere zijde van het spoorwegemplacement van Luithagen afgeschaft na de buitendienststelling van de sporen van de verbingsboog naar Oude-God in 1930.
Prentbriefkaarten: verzameling Mortselse Heemkundige Kring.*

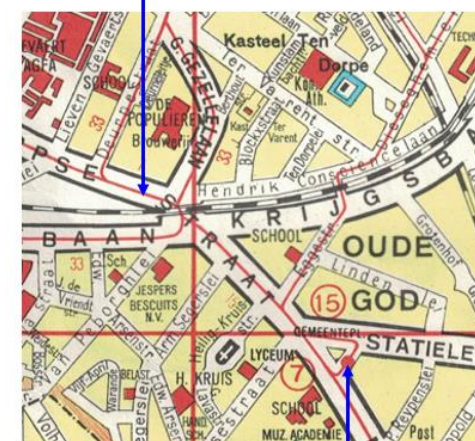
*Een foto van de brug over de Antwerpsestraat, genomen richting Oude-God. Tram 7 had hier zijn eindpunt, omdat de tramsporen de gelijkgrondse sporen van de fortenlijn niet mochten kruisen. Na de indienstneming van de spoorbrug werd de tramlijn verlengd tot het Gemeentehuis van Mortsel (Oude-God). Op 23 september 1923 bereikten de trams voor het eerst hun nieuwe eindpunt.
Prentbriefkaart: verzameling Mortsele Heemkundige Kring.*

Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

*Deze foto werd genomen na september 1923. De trams van lijn 7 rijden nu tot aan de nieuwe terminus aan het Gemeentehuis van Mortsel (Oude-God).
Prentbriefkaart: verzameling Mortselse Heemkundige Kring.*

Oorspronkelijk eindpunt tramlijn 7

Nieuw eindpunt tramlijn 7 (1923);
later (1925) tevens eindpunt tramlijn 15

*Een foto uit de jaren zestig. De auto's op de voorgrond staan voor het rood licht van het kruispunt Vredebaan / Krijgsbaan met de Antwerpsestraat.
Prentbriefkaart: verzameling Jef Van Olmen.*

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

Beelden van de ijzeren Brug in Luithagen in de jaren zestig en aan het begin van de jaren zeventig. Foto's: verzameling Mortselse Heemkundige Kring.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Brug over de Eggestraat

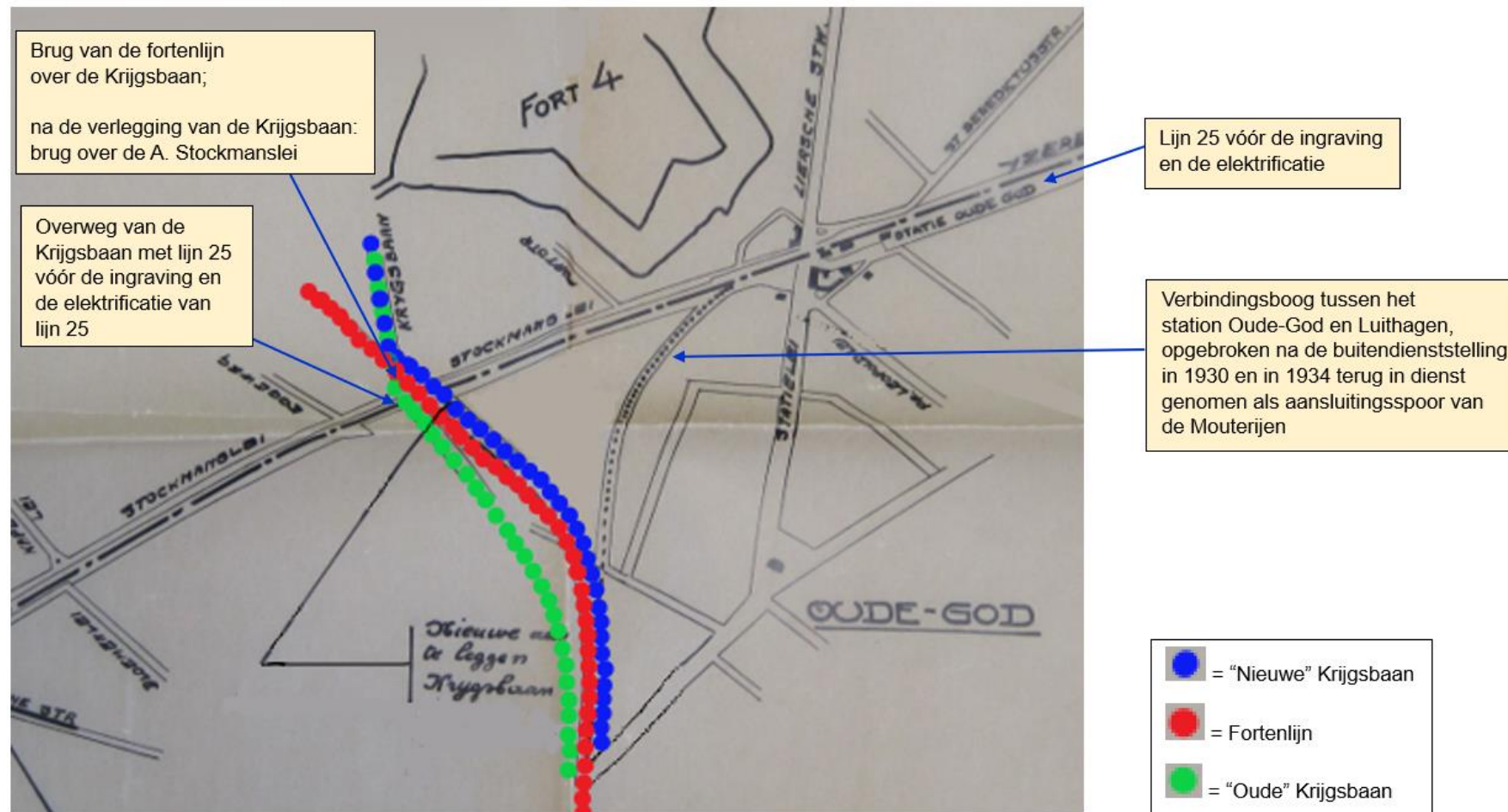
Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

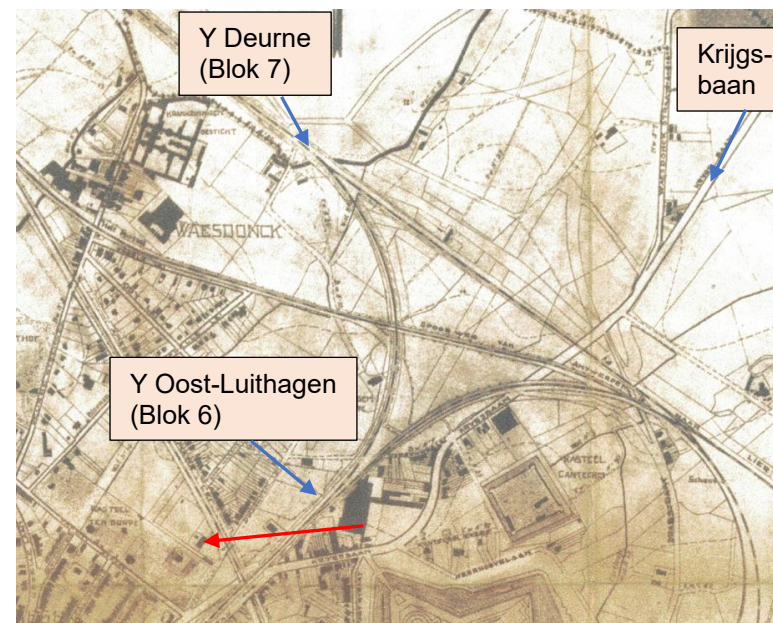
Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

*De brug van de fortенlijn over de Eggestraat. Op de voorgrond de Krijgsbaan en op de achtergrond de Hendrik Consciencelaan.
De spoorbedding en de brug waren voorzien voor vier sporen. Er zijn geen aanwijzingen dat de spoorlijn op deze plaats ooit vier sporen telde. Dit was wél het geval – enkel in de jaren twintig – op de brug over de Antwerpsestraat.
Foto's (jaren zestig): verzameling Mortselse Heemkundige Kring.*

**Brug over de 'oude' Krijgsbaan en de Amedeus Stockmanslei (na de verlegging van de Krijgsbaan)
en brug over de spoorlijn 25 Antwerpen – Brussel**

Kaartje uit 1930 met de ligging van de 'oude' en de geplande 'nieuwe' Krijgsbaan. Document: verzameling Mortselse Heemkundige Kring (bewerkt).

Rode pijl = richting waarin de foto genomen is.

Document en foto: verzameling Mortselse Heemkundige Kring.

Luchtfoto uit 1932. Links de spoorbrug van de fortенlijn over de toen nog niet geëlektrificeerde lijn 25. Rechts de spoorbrug over de Krijgsbaan. Het wegverkeer op de Krijgsbaan kruiste vlak achter de brug de lijn 25 nog met een overweg. Deze verdween na de ingraving en de elektrificatie van lijn 25. In de jaren dertig werd de Krijgsbaan vanaf de Antwerpsestraat in Luithagen verplaatst naar de andere zijde van de fortенlijn (op de foto: links van het spoor). Naast de spoorbrug van de fortенlijn kwam er een brug waarmee de Krijgsbaan over lijn 25 geleid werd, om daarna met een boog aan te sluiten op het bestaande traject. De brug rechts verbond daarna enkel de Krijgsbaan met de Amedeus Stockmanslei (zie verder). Bemerkt op de foto rechts de (toen nieuwe) blokpost (Blok 6) van de vertakking Oost-Luithagen. Bovenaan rechts bevindt zich het Kasteel Ten Dorpe.

Verzameling Paul Pastiels

De brug van de nieuwe, verlegde Krijgsbaan over lijn 25 tijdens de werkzaamheden voor de elektrificatie, eind 1934 of begin 1935. Vlak achter deze brug bevindt zich de spoorwegbrug van de fortenlijn over lijn 25. Rechts op de achtergrond zien we de brug over de Amedeus Stockmanslei (zie verder) en het in aanbouw zijnde tractieonderstation van de NMBS. Bemerkt ook het richtingssein (kandelaarsein).

Foto: verzameling Paul Pastiels.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacobs & Jef Van Olmen.

Een schilderij van de Mortselse kunstschilder Jozef Vinck (zie https://nl.wikisage.org/wiki/Jozef_Vinck). Op de voorgrond de brug van de Krijgsbaan over lijn 25 en links de brug van de fortenspoorlijn over lijn 25. Het kandelaarsein van de vertakking Oost-Luithagen (Blok 6) heeft een hoge en een lage seinpaal (zie ook de foto op de voorgaande blz.). De rechter paal heeft betrekking op de hoofdrichting (hier naar de vertakking Drabstraat en Lier) en de paal aan de linkerzijde heeft betrekking op het afbuigende spoor dat met een lagere snelheid moet bereden worden (hier: naar de vertakking Deurne en Berchem).

Het sein wordt bediend vanuit Blok 6. Zie ook de tekst in hoofdstuk J over de verbinding van het oostelijke uiteinde van de fortenspoorlijn met de rest van het spoorwegnet.

Scan: verzameling Mortselse Heemkundige Kring.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

Verzameling Guido De Belie

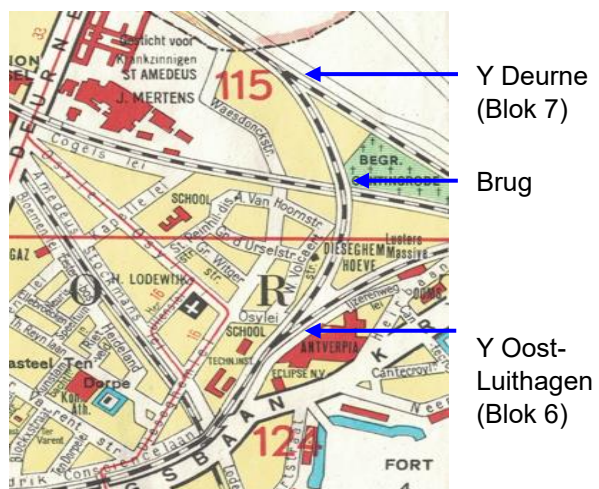
Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

Foto's bovenaan: de brug van de fortelijns over de Amedeus Stockmanslei, met op de voorgrond de Krijgsbaan. De onfortuinlijke tankwagenchauffeur heeft het verkeersbord – maximale hoogte 2,80 m – niet opgemerkt. Linksboven de achterzijde van het kandelaarsein van de vertakking Oost-Luithagen.

Foto links: de brug aan de andere kant; rechts bevindt zich spoorlijn 25 en achter de bomen de brug van de fortelijns over lijn 25. Vóór de ingraving en de elektrificatie van lijn 25 liep de Krijgsbaan onder de brug door om vervolgens vooraan rechts met een overweg lijn 25 te kruisen.

Foto's links: verzameling Mortselse Heemkundige Kring; foto met tankwagen: verzameling Guido De Belie.

Brug over de spoorlijn Antwerpen – Lier

De brug bevindt zich op de verbindingsboog tussen de vertakking Oost-Luithagen (Blok 6) en de vertakking Deurne (Blok 7).

Foto Max Delie

Een trein uit Antwerpen-Centraal – met twee gekoppelde motorwagens type 603 (de latere reeks 43) – zal zo dadelijk onder de brug van de fortenlijn doorrijden in de richting van Lier. Op de achtergrond de brug van de Krijgsbaan (zie hoofdstuk J, blz. J-21 e.v.). De foto is eind jaren vijftig genomen door Max Delie.

Foto Max Delie

Stoomloc 29.042 is met GCI-rijtuigen onderweg van Lier naar Antwerpen-Centraal. Vooraan is de brug van de fortenspoorlijn zichtbaar; op de achtergrond de brug van de Krijgsbaan. Rechts op de foto het waarschuwingsssein dat ook te zien is op de linker foto van blz. J-14 in hoofdstuk J. De foto is genomen in 1957. Foto: Max Delie.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacobs & Jef Van Olmen.

Foto Max Delie

*Locomotief 200.058 is met M1-rijtuigen van Antwerpen-Centraal onderweg naar Lier en verder.
Het laatste rijtuig bevindt zich nog onder de brug van de fortenlijn.
De foto is genomen in de eerste helft van de jaren zestig. Foto: Max Delie.*

Foto Georges Engelen, verzameling Frans Engelen

*Nog een foto van de brug van de fortenlijn over de lijn Antwerpen-Lier, genomen in 1970.
Een diesellocomotief type 201, de latere reeks 59, nadert de brug met een sleep M1-rijtuigen.
Foto: Georges Engelen, verzameling Frans Engelen.*

Foto Guido De Belie

*Een rangeerlocomotief reeks 84 is zopas met een korte goederentrein onder de brug van de fortenspoorlijn doorgereden. De opnamedatum is niet bekend.
Foto: Guido De Belie.*

Foto S. Ostyn

Een diesellocomotief reeks 62 met M1-rijtuigen rijdt onder de brug van de fortenspoorlijn door. Opnamedatum niet gekend.

Foto: S. Ostyn –

https://www.facebook.com/groups/oudmortselinbeeld/?locale=nl_NL

Dieselmotorstel 4002 komt uit Lier en rijdt naar Antwerpen-Centraal. De foto is genomen in januari 1981. De fortенlijn is al een paar jaar buiten dienst, maar de brug is nog niet afgebroken.

Foto: Max Delie.

Afbraak van de bruggen

Hinderlijke spoorbruggen te Mortsel en Wilrijk verdwijnen (Artikel in Gazet van Antwerpen, 29 oktober 1973).

Op 15 oktober 1973 werd het goederenstation Luithagen te Mortsel door de NMBS gesloten. De sporen die in de richting van het vliegveld van Deurne nog voor één goederentrein per dag werden gebruikt, zullen nu ook spoedig uitgebroken worden. Eens zover, kan het Ministerie van Openbare Werken de in het vooruitzicht gestelde slooping van drie spoorbruggen te Mortsel, aan de Jozef Hermanslei, aan de Antwerpsestraat en aan de Hendrik Consciencelaan (Eggestraat) in aanbesteding stellen, om de modernisering en de verbreding van de Krijgsbaan op het grondgebied van Hoboken, de Jules Moretuslei op het grondgebied van Wilrijk en de Vredebaan op het grondgebied van Mortsel te kunnen beginnen.

Van niet minder belang is de buiten gebruik gestelde en erg hinderlijke spoorbrug over de Prins Boudewijnlaan. Die brug ligt op het grondgebied van Wilrijk, maar haar slooping zal ook toelaten het verkeer ter plaatse veiliger te maken (...). Het hoeft niet gezegd dat de verwijdering van de spoorbrug aan de Antwerpsestraat voor de gemeente Mortsel een opluchting zal betekenen. De slooping van de brug moet de gelegenheid bieden om daar, waar twee belangrijke staatsbanen elkaar kruisen, een behoorlijk verkeerskruispunt aan te leggen, niet in het minst om de voetgangers in de gelegenheid te stellen de rijweg over te steken zonder waarachtig levensgevaar zoals dat vandaag de dag het geval is.

Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief)

Verzameling Mortselse Heemkundige Kring

Afbraak van de brug over de Antwerpsestraat in 1974. Foto's: Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief) en verzameling Mortselse Heemkundige Kring.

Studie over het vroegere station Antwerpen-Zuid, de verdwenen en de niet-gerealiseerde spoorlijnen ten zuiden van Antwerpen – Paul Jacops & Jef Van Olmen.

Foto Marc Vermeirsche, verzameling Mortselse Heemkundige Kring

Verzameling 'Gino Trein'

Afbraak van de brug van de fortенlijn over de Jozef Hermanslei en van de brug over lijn 25 in 1974.

Foto links: Marc Vermeirsche, Mortselse Heemkundige Kring;

foto rechts: 'Gino Trein' - https://www.facebook.com/groups/oudmortselinbeeld/?locale=nl_NL

Afbraak van de brug van de fortенlijn over lijn Antwerpen – Lier. Links diesellocomotief 6316 met M2-rijtuigen; rechts een elektrisch motorstel reeks 800. Opnamedatum niet bekend (jaren negentig?).

Beide foto's: 'Gino Trein' - https://www.facebook.com/groups/oudmortselinbeeld/?locale=nl_NL